

**Må tidligst offentliggøres, når talen er holdt
Det talte ord gælder**

Ungdomstaler Ida Johanne Petersen Ved mødet i Sct. Jørgen Menighedshus, Flensborg Fredag den 10. juni 2022 kl. 19.45

Sydslesvig mit valg

S - Sønderjysk kaffebord
Y - Ymer drys
D - Dannebrog
S - Sild (og det gange to)
L - Lejrbål
E - Edderkoppesange
S - Sammenhold
V - Vikinger
I - Identitet
G - Grænseland

Hej, jeg er Ida, 18 år og barn af Sydslesvig. Til dem, der allerede er lidt trætte, jeg har lige stavet til Sydslesvig, bare på en lidt mere spændene måde. Men det er alle de ord, der er med til, at jeg vælger det Sydslesvig, vi har i dag. Det er det sønderjyske kaffebord i historieundervisningen, ymerdryssen når jeg er på ferie i Danmark med familien, det er Dannebrog, vi hejser til hver fødselsdag, og det er silden i køleskabet og sommerdagene på øen. Det er lejrbål med sange fra Rasmus Seebach, og det er lille Peter edderkop, der kravler op ad muren. Det er det sammenhold og det fællesskab, jeg oplever. Det er sagaerne fra Sigurd og dem, vi nu analyserer i dansk. Det er det identitetsspørgsmål, jeg konfronteres med og det grænseland, i hvilket jeg opvokser. Jeg er simpelthen mindretalsbarn. Og det er slet ikke noget, jeg har valgt.

Mottoet i år er: Sydslesvig mit valg

Men hvad skal jeg som ung sige til det?

Det var ligesom mine forældre, der valgte at sende mig i dansk børnehave

Og det var også mine forældre, der valgte at sende mig i dansk skole.

Det var mine venner, der gik til fodbold i en dansk klub - som om jeg så ville vælge en anden fodboldklub.

Det er min danske familie, der gør det nødvendigt, at jeg kan dansk, og det er mine forældre der nok alligevel ville blive skuffet, hvis jeg valgte ikke at gå på dansk skole

Men på trods af mange mennesker der har skubbet mig i en retning, så kan jeg stå her og sige, at det var den rigtige retning. Og ja, i dag er det mit valg, mit valg at være del af mindretallet, mit valg at gå i dansk skole, mit valg at rejse rundt som elevambassadør og fortælle om Sydslesvig. Sydslesvig er blevet til mit valg.

Som lille har jeg ikke tænkt over, hvad det betyder at være i et mindretal, det er nok de færreste af os. Desto mere fordi jeg er mindretalsbarn i anden generation. For mig var det altid helt naturligt at komme et sted, hvor folk snakker både og - det var og er jo ligesom, vi gør derhjemme. Det var først, da jeg for alvor fik venner udenfor mindretallet, at det gik op for mig, at min børnehave og min skole var noget særligt.

Og jeg kan den dag i dag huske, hvordan jeg som 3-årig stod i en tysk børnehave og spurgte, om wir nicht mit dukkerne legen wollten, og der var ingen der forstod mig. Og hvordan jeg som 5-årige forklarede mindretallet til min tyske ven. Jeg sagde til hende: „Ich gehe in einen Dänischen Kindergarten in Deutschland, also wir sind ein Stück Dänemark halt nur hier.“ Jeg ved ikke hvor meget af det, hun forstod, for det gjorde jeg i hver fald ikke. I dag ville jeg nok sige det anderledes.

Vi er ikke et stykke Danmark i Tyskland, selvom det måske var mindretallets formål. Vi er et stykke bare os selv, vi er blandede og helt unikke. Mindretallet er blevet til en flydende grænse mellem Tyskland og Danmark. Vi ved alle sammen, hvor grænsen går, altså rent geografisk men i vores hjerne er det måske ikke så klart. Jeg er ikke 100% tysk og jeg her heller ikke 100% dansk jeg er ligesom de siger i Bølle Bob: Både og, hverken, enten eller. Og det er nok noget, jeg har vidst helt fra starten af. Og det er lige derfor, at Sydslesvig betyder så meget for mig og så meget for mange andre. Jeg bliver ikke nødt til at vælge side, jeg skal ikke sige: Mor, stem dansk, tænk på mig. For mig er der plads her, om så jeg føler mig mere dansk eller mere tysk. Det er her folk ved, hvad jeg mener, når jeg beder om en tavle chokolade, eller når jeg skal ud og bruse mig. Det er derfor, at Sydslesvig er mit valg.

Det der beskriver mit forhold bedst til Sydslesvig, er en poetry slam, jeg har skrevet på et kursus, vi lavede med hele klassen og en klasse fra det tyske gymnasie i Danmark. Vi mødte tre tyske og tre danske slammere og de hjalp os med at skrive en poetry slam, vi så skulle præsentere til et sproglig blandet publikum. Da jeg hørte, at der ville være folk, der kunne enten dansk eller tysk eller begge ting, var det klart for mig, at jeg skulle skrive noget på begge sprog. Jeg kunne ikke vælge. Det er den poetry slam, jeg gerne vil præsentere for jer, for det er den, der viser, hvad for et forhold ikke kun jeg, men mange unge har til Sydslesvig. Den hedder:

Von allem ein bisschen

Ich muss dir was erzählen

Denn ich schwebe zwischen Grenzen

Mor er dansk und Papa ist deutsch

Und was bin ich?

Irgendwie dazwischen

Und fürs Gewissen

Es ist okay

Fordi jeg vejer som flag i vinden, som gummibolder der danser på gaden, som sommerfugle der flyver på himlen.

Jeg er en både og ikke enten eller

Så please lyt til mig når jeg fortæller

Dig om mig og andre herfra

Ich fühle die Sonne auf der Haut wie das Sprudeln des Wassers im Mund

Ich merke, wie der Wind mich trocknet

Ich bin hier, ich fühle, rieche und höre

Und snap - back to reality

Du spørger mig, om jeg kunne bestille en is på tysk

Og hvorfor kan jeg det, når jeg bruger det danske sprog?

I wanna answer that I don't know

Men det gør jeg og jeg fortæller det, igen.

Ich muss dir was erzählen,
Denn ich schwebe zwischen Grenzen
Heute hier morgen da und ich erkläre dir wieder
Nein, ich bin nicht deutsch
Nej, jeg er ikke dansk
Jeg kan være en udfordring, en skuffelse
For dem der kan lide mig og dem der ikke kan
Sådan lidt midt i mellem
Hvordan er det med en mor der egentlig er tysk men lidt for dansk og en far der er en lille smule dansk og alt for tysk? - Hvordan er det at leve med to hjerter i brystet?
Og nej, jeg vil ikke lyde som en nationalist
Men det er den vankelmødige, vanvittige, voldsomme verden, de fucked up samfund der prøver på at definere en grænse, som jeg skal definere mig over.
Und ein Zaun wird gebaut,
„Gegen die Wildschweine“, „Für uns alle“
Anfangs haben wir alle es noch geglaubt
Doch es ist für die Wildschweine keine Falle
Ich muss dir was erzählen
Denn ich schwebe zwischen Grenzen
Und es ist das genau das sachte, samtige, sanfte, schummrige schweben, das mich macht, zudem was ich bin
Ich bin kein hverken eller, jeg er bare mig
Bare Ida
En sydslesviger
Von allem son bisschen und nichts so wirklich ganz
Und genau das ist richtig an mir
Der spießige Streber og de fejrede fester sind Teil von mir
Ich muss dir was erzählen
Denn ich schwebe zwischen Grenzen

Og det er er den dag i dag, som det var sidste år, jeg er sydslesviger. Det kan godt nok være anstrengende og irriterende til tider, men det er i kernen det jeg gerne vil stå for.

Her i Sydslesvig fremmer vi mangfoldighed. Alle kommer til med deres individuelle historie, baggrund og tilgang til mindretallet. Der er plads til alle.

Vi alle sammen er et stykke levende historie, et bevis på at sprog ikke kan forbydes. Trods alle de krige, danskerne har tabt mod Tyskland, og den ene krig Tyskland nåde at tabe mod Danmark, så lever vi ikke kun i fred her ved grænsen, men vi fungerer som forbillede for andre områder med forskellige etniciteter. Over de mange år har det vist sig, at sprogene ikke kunne forbydes, og at det tyske og det danske sind har overlevet.

Selvom vi ikke er så mange, så er vi vigtige. Vi nævnes af dronningen, vi sidder i det tyske parlament, og når man læser skandinavisk, så er vi del af deres curriculum. Vi, der vælger Sydslesvig, vælger at repræsentere en særlig datid, nutid og fremtid. Og vi er kommet en lang vej.

Da min mor var barn, der blev hun og hendes brødre udelukket i deres egen landsby. Danskerne ville man ikke have noget at gøre med. Ironisk nok, når man tænker på, at hverken min bedstefar eller bedstemor kunne dansk. Når jeg i dag går ud og fortæller, at jeg er på den danske skole, er folk interesserede, og mange af mine tyske venner er så begejstrede, at de helst vil sende deres børn i vores system, når de engang er så langt. Det er den åbenhed, der er blevet kæmpet for i

mange år, og Sydslesvig har igen og igen bevist deres ret til eksistens. Og det er jeg mere end taknemmelig for - de giver mig en enestående chance for at vokse op et unikt sted, der præger mig som person. Og ligesom min mor og mange andre tidligere har kæmpet for mindretallet, så har lille mig også stået nede ved Egernfærde havn hånd i hånd med mennesker og gået gennem Flensborg og sagt, at vi også er 100% værd, og det ikke kun én gang. Men Sydslesvig er noget, min familie har valgt, Sydslesvig er noget, jeg har valgt. Det er det, jeg vil stå inde for, og det er der, jeg synes der er vigtigt. Og det er lige meget, hvor jeg ender hende, så vil den her opvækst have præget mig. Det er så mange ting, der gør os i mindretallet særlige, ikke kun fordi vi er historie and so on, men helt praktiske ting.

Når man i 10 år går i klasse med de samme 15 idioter, så lærer man altså ret godt at komme ud af det med hinanden og arbejde sammen. Det er også en ting, der ofte siges om os som elever. Når der er en opgave med grupper, går vi bare i gang - hos andre skoler er eleverne ofte mere generte og snakker kun sammen med deres venner.

Når man i mange år går i dansk børnehave og skole og har forældre eller bedsteforældre, der ikke kan dansk, bliver man til en flydende translatør. Man er ikke kun flydende på to sprog, men der er mange, der kan læse en tysk tekst op på dansk og den anden vej rundt. Prøv lige at finde en uden for mindretallet på 16 år, der kan gøre det.

Når man kan to sprog, kan man hurtigt lære et tredje, ergo er vi også gode til engelsk

Vi vokser op med spørgsmålet om, hvem og hvad vi er.

For ja, Sydslesvig er et identitetsspørgsmål. Det er et spørgsmål om kultur og opvækst. At vokse op her betyder, at man tidligt konfronteres med sig selv og også kan definere, hvem man er, altså i det mindste for en dag ad gangen.

Sydslesvig er mit valg, fordi vi er levende demokrati, fordi vi kan være med til debatten, fordi vi kan være med til at bestemme strukturen.

Sydslesvig er mit valg, fordi vores infrastruktur giver plads og rum til, at jeg kan udfolde mig. Vi har børnehaver med danske sange, vi har skoler med helddagsskole-tilbud, der er til dem, der er vilde med idræt, dem der vilde med kunst og musik og dem, der er vilde med mad. Vi har et aktivitetshus, hvor man bare for sjov kan lære at skrive, optage og producere egne sange, vi har idrætsforeninger, med hvilke vi kan spille imod andre danskere, tyskere og sydslesvigere.

Jeg vælger Sydslesvig, fordi det giver mig så meget med i rygsækken og fordi det er her jeg føler mig hjemme.